

zóművészek ennek kapcsán bemutatják saját munkáikat is. Később egy-egy festő, szobrász újabb alkotásainak megvitatására, majd a fiatal színészek előadóestjére kerül sor. A klub vezetősége önálló vitaestek rendezését is tervezi: egy értékelő előadás után megvitatják majd többek között a vásárhelyi festőiskola jelenlegi helyzetét és továbbfejlesztésének lehetőségeit.

A szegedi fiatal művészek klubja havonta egyszer a Szegedi Újságíró Klubban tartja program szerinti foglalkozásait, de az Újságíró Klub minden csütörtökön este a fiatal alkotók rendelkezésére áll. A nemes kezdeményezés kibontakozását érdeklődéssel figyeljük.

Olvasóink írják

KÁRPÁTI AURÉL EMLÉKE CEGLÉDEN

Cegléd a magyar irodalomban évszázadokon át olyan szerepet töltött be, mint egy vasúti átszállóhely. Írók jöttek és mentek szinte a retúrjegy lejártán belüli itt-tartózkodással.

Toldy Ferencet német ajkú szülei ide csupán egy rövidke nyelvi kurzusra küldték. Tömörkény István továbbutazás közben született meg a ceglédi vasútállomáson. Juhász Gyula tekintetében éppen hogy felvillant a Gubody-park szépsége — máris tovarobogott. Nemkülönböztetve Móricz Zsigmond, az itteni „nagykapuk” és „magas kerítések” gúnyos kipellengérezője.

Az izzig-vérig ceglédi ihletésű író megszületése sokáig váratott magára. 1884. december 5-ike volt ez a nap. Ekkor született a ceglédi Nagymalom kistisztviselőjének: Gungl Ignácnak Aurél nevű kisfia, akít az azóta eltelt nyolcvan év alatt Kárpáti Aurélnak ismert meg ország-világ.

Hiába a főváros ezernyi elismerést, megtisztelést nyújtó hízelgése, Kárpáti Aurélt mégsem tudta a sokszor mostoha szülővárossal szembefordítani. „Vidéki ember vagyok — írta — és az is maradok most már úgy látom halálomig. Hiába élek könyvek, képek, színdarabok zárt háromszögében évtizedek óta: egy sugaras, bolond áprilisi délelőtt csak bekopogtat hozzám az otthonmaradottak üzenete. A bedei mezőé, amelyen labdám egykor elgurult, a kámáni erdőé, amelynek öreg fái alatt ballagó szarvasbogarakra vadásztam, a malom mögött zöldellő kis nádásé, amelynek tollas buzogányai idézték képzeletembe verekedő Toldi Miklós emlékét. A napfényben megmozdult föld utánam küldi tavaszi hullámain s én egyszerre nyugtalan leszek. Honvágy ez. Visszafajás rég elsuhant észtenődökbe, szétporlott múlt után.”

Cegléd irodalomszerető közönsége úgy érezte, hogy Kárpáti Aurél irodalmi hagyatékának ápolására, továbbvitelére ennél is maradandóbb társadalmi összefogásra van szükség. Így alakult meg 1964. február 29-én a Kárpáti Aurél Irodalmi Asztaltársaság, amely a helyi irodalmi élet már kihunyó tűzhelyét igyekezik újból megteremteni vitákkal, felolvasásokkal, ankétokkal és találkozókkal.

Az asztaltársaság megtisztelő feladatának tartja névadója életművének kutatását is, hiszen a szűkebb körű tagság minden tagját szinte személyes élmények fűzik az író emlékéhez.

Születésének 80. évfordulóján önkritikusan kell megállapítanunk, hogy mind e város, mind a magyar irodalomtörténet még nagyon sokkal adósa Kárpáti Aurél emlékének. Életművének a magyar irodalomtörténet XX. századi korszakába való méltó beillesztése, kritikus tevékenységének az egyetemes magyar színházkultúrára és kritikára való hatás értékelése még megoldandó feladatként várat magára. Reméljük, nem túlságosan sokáig.

DR. ZOLTÁN ZOLTÁN

NYÍLT LEVÉL A SZEGEDI PANTHEON ÉS A SZABADTÉRI JÁTÉKOK ÜGYÉBEN

Kajári Gyula, a Vásárhelyen élő, ismert grafikusművész küldte szerkesztőségünknek e sorokat. Nyílt levelét megszívlelendő gondolatai miatt örömmel adjuk közre.

A gondolat, amit most felvetek, nem új, mert már 1954 tavaszán szót emeltem érte, azóta tíz év járt el, és nem történt semmi... Miután meg vagyok róla győződve, hogy lényeges a dolog, a megoldás reményében most újból felvetem.

A nyár folyamán ott voltam a Dóm téren az egyik előadáson. A szünetben végignéztem az árkádsor szobrait (azóta többször is), és azon tűnődtem: lehetséges ez? Még mindig így van? Vagy csak az én szemem téved?

Íme, egy exponált hely, amely nemzeti pantheonnak készült, azzal az igénnyel, hogy a magyar történelem legjelentősebb alkotóinak emléket állítson. És éppen azok maradtak ki a galériából, akik a modern Magyarország érdekében a legtöbbet tettek, a magyar szellem legmélyebb hordozói voltak.

Nincs ott: Katona József, Ady Endre, Móricz Zsigmond, Bartók Béla, Tömörkény István, Juhász Gyula, Babits Mihály, Tóth Árpád, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc.

Ez csak az irodalom vonatkozásában úgy nagyjából; a képzőművészet területéről hiányzik: Ferenczy Károly, Nagy István, Derkovits Gyula, Tornyai János, Koszta József, Egri József, Rudnay Gyula, Medgyessy Ferenc — de ez a felsorolás sem teljes. És ezenkívül van a magyar szellemi életnek más területe is, ahol nem kisebb alkotók dolgoztak, tehát jó volna ott is körülnézni. Az ember mégsem mehet el szó nélkül egy ilyen probléma mellett. Az sem lehet érv, hogy nincs hely, hisz van elég, mert az üres posztamensekre a gyerekek írták föl azt a szöveget, hogy „a hely foglalt” „a hely kiadó” stb.

Itt két megoldás között lehet választani: Vagy lebontani az egészet, mivel így ez a kép csak töredék, és nagymértékben a harmincas évek ideológiáját tükrözi, amikor mindent és mindenkit igekeztek kitérni a magyar szellemi életből, aki kicsit is merészebben gondolkozott, akiben volt valami forradalmi láz és egy új, népi Magyarországot akart teremteni. Vagy át kell rendezni és pótolni azt, ami hiányzik, de tovább ez így semmiképpen nem maradhat. Az általam felvetett névsor egy részét még lehet azzal menteni, hogy a személyek nem olyan régen haltak el. De uram bocsáss meg, azt viszont semmivel nem lehet indokolni, hogy a magyar dráma megteremtőjének az emléke ne legyen ott, ahol éppen az ő alkotását játsszák, majdnem minden évben. De Adyra sincs semmiféle felmentő magyarázat.

Teljes és alapos rendezésre van szükség, hogy a Galéria valóban az legyen, aminek lennie kell. Úgy gondolom, ideje lenne márt ezt megtenni, hiszen annyit beszélünk az ideológiai tisztaságról. Ez is oda tartozik.

Ami pedig a gyakorlati megoldást illeti, arra is megvan a lehetőség, hiszen a Képzőművészeti Alapnál van erre keret, amit semmi másra nem lehet elkölteni. Tehát a szegedi tanácsnak még pénzébe sem kerülne. De nemcsak pótlásról van itt szó, hanem teljes építészeti átrendezésre is szükség van, mert így az egész eléggé zagyva benyomást ad és az összhatás olyan, mint egy vásári kirakat.

Több szellemet, több igényt vinni a rendezésbe! A cél az, hogy az egésznek ünnepélyes hangulata legyen, ez lényeges dolog, hiszen Szeged szellemi színvonalát fokozza.

KAJÁRI GYULA

ÖRÖMMEL ÜDVÖZLÖM AZ ÁTALAKULÁST

Tisztelt Szerkesztőség!

Örömmel olvastam decemberi számukban átalakulási terveikről. A lap régi olvasója vagyok és őszintén írom, hogy semmi írói hajlam nincs bennem, nem vagyok titkos költő vagy nyilvánosságra kívánczó szívós dilettáns.

Önök terveikről írtak és arról, hogy széles olvasóközönségre számítanak. Úgy gondolom, hogy talán nem szerénytelenség, ha fölhívom figyelmüket ennek az elképzelt olvasóközönségnek néhány rétegére.

Legelőször a tanítók és tanárok őszintén érdeklődő igen nagy csoportjával kezdeném. Nekik írni, róluk írni, őket is megszólaltatni nemcsak olvasófogás lenne, hanem igen fontos társadalompolitikai tett is. Írjanak vagy írassanak velük életükről, munkájukról. Természetesen nem szakpedagógiai cikkekre gondolok itt. Rajtuk keresztül egy hatalmas fiatal gárdát nyernének meg olvasónak, hiszen tanítványaikat is magukkal ragadnák.

Megfigyeltem, hogy megyénkben, de egész Dél-Magyarországon van egy társadalmi réteg, amelyik mindenfajta irodalmi folyóirat érdeklődési körén kívül esik. Ez a réteg a középfokú technikai képzettségű emberek csoportja, többek között pl. az agronómusok (mezőgazdasági vidék vagyunk!), de megemlíteném a magasabb képzettségűeket is, a mérnököket. Közöttük igen sokan szaktudományos érdeklődésűek és abban, hogy az élő irodalomtól bizonyos mértékben elfordultak, maga ez az irodalom és régibb irodalompolitikánk is ludas. Visszavezetni őket, mint az élő magyar irodalom és művészet élvezőit, és értőit, igen nemes föladatnak tartom egy olyan vidéki folyóiratnál, mint a Tiszatáj. Visszavezetni pedig talán csak úgy lehet, ha nekik is, róluk is írnak, meg alkalomadtán velük is íratnak.

Vidéki kis városban lakom. Sokat írtak e kisvárosi élet hátrányáról, de csak azok ismerik igazán, akik élnek is. Szeretek itt élni, hivatástudattal, munkával eltelve és őszinte szeretettel a táj, de különösen emberei iránt. Azt hiszem, egyetlen országos lap sem vállalhatná természetesebb kötelességként azt a szép missziót, amit ezeknek a Szeged körül rajzó kisvárosoknak szellemi fölmérése, bemutatása, néha talán fölrázása is jelentene. Írjanak róluk is, hogyan élnek itt az emberek, élnek csak vagy okosan is élnek. Hogyan nőnek ezek a városok az isten háta mögöttiségből gazdasági és szellemi egyenrangúságra a nagyvárosi centrumokkal.

Talán szerénytelenségnek veszik, hogy egyik olvasójuk tanácsokkal áll elő. Sokat gondolkoztam már azon, hogy folyóiratok, napilapok olvasása után ezt vagy azt megírom a szerkesztőségnek, mert nem jól látta a riporter, nem beszélt őszintén az író. Sohase tettem meg, mert nem bíztam a dolog legcsekélyebb eredményességében sem. Most mégis írtam. Megírhattam volna bármelyik folyóiratnak is. A Tiszatájnak írtam, mert a közös tájbeliségen túl összeköt vele az elmúlt néhány évfolyamának sok kedves élménye is.

A magvas, okos írásokat, a szép verseket és képeket szeretem minden lapban. De őszintén meg kell írnom, hogy az elmúlt években sem a Tiszatáj, sem pedig más folyóiratok nem kényeztettek el ilyen vonatkozásban. Hiszem, hogy mostani nekibuzdulásuk nem lesz hiábavaló. Gondolom, hogy egyszerre nem fog minden megváltozni Önöknél sem. Szerénytelennek tűnő levelem szép elhatározásukhoz kívánt segíteni,

REMES TAMÁS
műszaki rajzoló

Megjegyzés: Szerkesztőségünk arra kéri Remes Tamást, hogy keressen föl bennünket. Levelét nagy érdeklődéssel olvastuk, túlzott szerénysége teljesen alaptalan. Tanácsait megszívleltük és erőnkhez mérten meg is valósítjuk azokat.